

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΠΕΜΠΤΗΝ
ΚΑΙ
ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ
ΕΤΗΣΙΑ ΠΡΟΠΑΗΡΩΓΕΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΡ. 10
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ Φ.ρ. Χρ. 10

Τιμή Φύλλου
5 λεπτά 5

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΑΣΤΥΝΟΜΩΝ
— ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΕΓΓΡΑΜΜΕΝΩΝ

ΕΤΟΣ Α'.

ΑΘΗΝΑΙ, Κυριακή 23 Μαΐου 1903

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Οδός Οικονόμου αριθ. 4 | ΑΡΙΘ. 41

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΧΑΙΝΕ

μεταφρασμένα από τον κ. Παύλον Γρευτόν

I

Ἄνευρετικά ἄγαπες κ' ἐγὼ μὴ φοβῶ
Ἄνευρε καὶ μισοίτις καὶ μαλλοκία φουριά.
Τραγουδάκια μικρὰ θλαδερὰ μὴ ολόγια
Καὶ χεῖλ' ἀγλακὰ μὲ πικρὰ ὄτερα λόγια.

Τὰ ὄνειρα χάνονται στὸν χρόνον τὰ βέβαια!
Κι' αὐτὸ τῆς ἄγαπης μου τὸ ὄνειρο ἔχασθαι
Μοῦ ἔμειναν μόνο μαρμαρένα λουζὲ ἔδια
Γιὰ νὰ πλέξω μ' αὐτὰ τὰ φτωχὰ μου τραγοῦδια.

Ναί, σὺ ἔμεινες μόνον, τραγοῦδι ὄρφανό.
Πέτα, πεῦρα καὶ σὺ στὸ μαῦρο οὐρανὸ
Τ' ὄνειρό μου νὰ βροῖς τὸ χυμένον.

Κι' ἂν μέσ' στ' ἄπειρο βροῖς τὸνεῖρό μου μὴ μέρα,
Χαμπετίσματα πὲς τοῦ—ὃ τραγοῦδι θλιμμένο,
Στὴ Σκιά τὴν ἀγέρινον στέλνω—ἀγέρω.

II

Στάζουν τὰ δακρυά μου καὶ φυτῶν ἄνε
Ὀλόδροσα λουλοῦδια
Κ' οἱ στεναγμοὶ μου βγαίν' ἄνε καὶ γίνονται
Τῶν ἀπιδονιῶν τραγοῦδια

Κι' ἂν μ' ἀγαπᾷς, ἐὼς χρυσὸ παιδάκι μου
Θὰ σοῦ χαρίσω ὅλα τὰ λουλοῦδια μου
Καὶ στὰ πα, αθεράκια σου θε' ἀρχοῦνται
Τ' ἀνδρόνια νὰ σοῦ ψάλλουν τὰ τραγοῦδια μου.

III

Κουτὸς ὁ κόσμος καὶ τυφλὸς κακ' ἰσοῖε ὀλοῖνα
Καὶ λέει, ἀγάπη μου γλυκεῖα, λόγια κακὰ γιὰ σένα
Κουτὸς ὁ κόσμος καὶ τυφλὸς λέει τὰ κρίματά σου
Γιὰτὶ δὲν ξέρει τὴ γλυκὰ ποῦν' τὰ φιλήματά σου

ΔΙ

Σὲ βλέπω νὰ μὲ χαιρετᾷς
Στὸν ἔπνο μου, ὃ παρθέναι!
Φιλῶ τὸ χῶμα ποῦ πατᾷς
μὲ μᾶτια δακρυσιμένα

Μὲ χεῖρες, λόγια γλυκὰ
Μοῦ μίλησες καὶ πάλι
Μ' ἐκύταξες πονετικά
Κοινωνῶντας τὸ κεφάλι

Κ' ἐστάζαν ἀπ' τὰ μᾶτια σου
Καθάρια, κρουσταλένια
Σταλαγματιῆς τὰ δάκρυα σου
Τὰ μαργαριταρένια

Μοῦ πες μὴ λέξι τὸρφανὸ
Μοῦ δώκες κι' ἄνθη κρίνα,
Ξυπνῶ τὴ λέξι τὴν ξεχνῶ
Καὶ τ' ἀνθη;... πᾶν κ' ἐκεῖνα.

ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΤΟΥ Α' ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ ΛΩΠΟΥΤΟΥ

(Ἐπιστολὴ πρὸς τὸν «Νουμᾶν»)

Ἀγαπητὲ «Νουμᾶ»

ὑποθέτω ὅτι ἔχομεν καθῆκον ὅλοι οἱ φιλολογικοὶ λωποδύται—τί τιμὴ νὰ εἶμαι ὁ πρῶτος!—τῆς ἀποκαλυπτικῆς ἐπιφυλλίδος σου, νὰ προσφέρωμεν τὴν συμβολὴν μας εἰς τὸν ἐξίλασμον αὐτὸν, μὲ συντριβὴν καὶ κατάνυξιν εὐλικρινοῦς μετανοίας. Καὶ ἀρχίζω δικαίωματι λωποδυτικῆς προτεραιότητος,

Ὁ ψευδώνυμος ἀστυνόμος σου, ὁ ὁποῖος ἐνεργεῖ εἰς τὴν ἐπιφυλλίδα σου, τὰς συλλήψεις τῶν φιλολογικῶν λωποδυτῶν, μοῦ ἔκαμα μίαν εὐχάριστον ἀποκάλυψιν. Καὶ ἐπειδὴ θέλω νὰ εἶμαι εὐλικρινὴς—«Νουμᾶς» oblige—πρέπει νὰ ἐξομολογηθῶ ὅτι δὲν εἶνε ἡ πρώτη φορὰ κατὰ τὴν ὁποίαν συλλαμβάνομαι ὡς λωποδύτης. Φαίνεται ὅτι τὸ νόσημα τῆς κλεπτομανίας μὲ ἐβασάνιζεν ἐκ μικρᾶς μου ἡλικίας. Ὄταν ἦμουν μαθητὴς τῆς Β' τάξεως τοῦ γυμνασίου, ὁ ἀγαπητὸς μου διδάσκαλος κ. Ἰάκωβος Δρυγάτης, μᾶς εἶχε δώσει νὰ κάμωμεν μίαν ἐκθεσιν. Ἐκαμα κ' ἐγὼ τὴν ἰδικὴν μου. Τὴν ἐπαύριον ὁ καθηγητὴς, εἶδος εἰσηγητοῦ φιλολογικοῦ διαγωνίσματος, μᾶς ἀπήγγειλε τὴν κρίσιν του. Εἶπε τὰ καλὰ του καὶ τὰ κακὰ του δι' ὅλους. Εἰς ἐμένα ἐπέστρεψε περιφρονητικῶς τὸ χαρτί μου, μὲ μορφοσμὸν ὑψίστης ἀνδρίας. Ἐκοκκίνισα κ' ἐπῆρα τὸ χαρτί μου, ὅταν μ' ἐκπλήξιν μου εἶδα εἰς τὸ τέλος τῆς σελίδος, μὲ μεγάλα κόκκινα γράμματα καὶ μίαν μεγαλειότεραν ὑπογραμμὴν τὴν καταδικὴν μου: ΞΕΝΗΣ ΧΕΙΡΟΣ ΟΖΕΙ—ΙΑΚ. Χ. Δ. Ἐκτοτε διὰ πολὺν καιρὸν ἦμουν ἱπερήφανος διὰ τὸ κομματάκι αὐτὸ τοῦ χαρτιοῦ, τὸ ὁποῖον φυλάττω ἀκόμη εἰς τὰ ἀρχεῖα μου. Μαζὶ μὲ αὐτὸ ἐτοποθέτησα χθὲς καὶ τὸ σχετικὸν φύλλον τοῦ «Νουμᾶ». Ἐπὶ ποίαν συνάρτησιν ἰδεῶν κ' ἐγὼ δὲν ἤξεύρω.

Καὶ τώρα ἐξακολουθῶ τὰς ἐξομολογήσεις μου, λυποῦμαι δὲ διότι ὁ ἐπιφυλλιδιογράφος σου δὲν ἐζήτησε τὴν συνεργασίαν μου, διὰ νὰ κάμῃ πληρεστέραν τὴν ἀστυνομικὴν του ἐκθεσιν καὶ νὰ μὲ ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὸν κόπον τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς. Διότι ἐάν μοῦ ἐζήτησε τὴν συνεργασίαν μου εἰς ἓνα εἶδος προανακρίσεως, ἡ λωποδυτικὴ μου σκιαγραφία θὰ ἦτο ἀφ' ἑνὸς πληρεστέρα καὶ ἀφ' ἑτέρου ἀπυλλογμένη ἀπὸ μερικὰς ἀνακριθείας. Θὰ τοῦ ἔλεγα π. χ. ἴτι τοὺς ἀδελφοὺς Γκογκοῦ, τὸν Δ' Ἀνοῦτζιο, τὸν Μπουρζὲ καὶ τὸν Ράσκιν δὲν ἔλαβα τὴν εὐκαιρίαν νὰ τοὺς λωποδυτήσω, διότι εἰς τὴν ἐποχὴν ὅπου ἀναφέρεται ἡ λωποδυσία μου δὲν μοῦ εἶχε δοθεῖ εὐκαιρία νὰ τοὺς συναντήσω. Μόνον ἐξ ἀκοῆς

τοὺς ἐγνώριζα, ἐπειδὴ δὲ ἐπιμένει ὁ ἀστυνόμος σου, πιγαίνω νὰ πιστεῖσω μίπως μ' ἐκλεψαν αὐτοί. Ὅσον διὰ τὸν Μπουρζὲ δὲν ἐνθυμοῦμαι καλὰ, ἠξεύρω μόνον, ὅτι μολονότι τὸν συνάντησα πολὺ συχνὰ εἰς τὴν ζωὴν μου, δὲν μ' ἐσκανδαλίωσε ποτὲ εἰς βαθμὴν νὰ τὸ κάμω. Διὰ τὸν Δ' Ἀνοῦτζιο δὲν εἶμπορὸν νὰ ὀρκισθῶ. Κάτι εἶμπορεῖ νὰ μοῦ ἐκόλλησε. Ἀλλὰ νὰ σὰς πῶ τὴν ἀλήθειαν, ἡ συνείδησίς μου δὲν μὲ τίπτει πολὺ. Κατηγορήθη καὶ αὐτὸς διὰ τῶν λωποδυσιῶν, μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους μεγάλους λωποδυτὰς τοῦ εἶδους αὐτοῦ (τὸν Βιργίλιον, τὸν Σαίξπηρ, τὸν Γκαίτε), ὥστε τοῦ ἀξίζε νὰ τιμωρηθῇ ὁμοιοπαθητικῶς. Ἀλλὰ κυρίως μὲ σκανδαλίζει ἡ κατηγορία τῆς λωποδυσίας τοῦ Ράσκιν. Ἐμεῖσα στὸν «Αἶνον» τοῦ κ. Νιρβίνα βρίσκει κανεὶς ἀτόφιο τὸ Ράσκιν». Καὶ βασανίζω τὴν μνήμην μου, τὴν πτωχὴν μου λωποδυτικὴν μνήμην. Ὄταν ἐπερνοῦσα μερικὰς ἀλυσιμόνυτες ἡμέρας κάτω ἀπὸ τὰ ἔλατα τοῦ Αἶνου, γόλις ἐγνώριζα ἐξ ἀκοῆς τὸν πλουσιώτατον αὐτὸν Ἀγγλον. Τὰ Ἀγγλικά μου δὲν ἔφθαναν νὰ κάμω τὴν γνωριμίαν του. Πολὺ ἀργότερα μοῦ τὸν ἐσύστησε κάποιος Σιζερᾶν νομίζω—ἔχω καὶ μάρτυρας ἀξιοπίστους—καὶ εἶνε κατῳός μου, ὅτι ἀκόμη δὲν κατώρθωσα νὰ τὸν καλογνωρίσω. Πῶς ἐγίνε αὐτὴ ἡ λωποδυσία, δὲν τὸ καταλαμβάνω! Αὐτὸ ὅμως δὲν μ' ἐμποδίζει νὰ δεχθῶ τὸ δίπλωμα ποῦ μοῦ ἀπονέμει ὁ ἐπιφυλλιδιογράφος σου. Εἶνε ἓνα δίπλωμα λωποδυτικῆς τιμῆς ὡς ἐκεῖνο ποῦ μοῦ ἀπένευμε ὁ ἀγαπητὸς μου διδάσκαλος καὶ φίλος κ. Δρυγάτης. Ἐάν ὅμως δὲν ἔκαμα τὰς λωποδυσίας αὐτὰς ποῦ μοῦ καταγγέλλει ὁ ἀστυνόμος σου, ἔκαμα πολλὰς ἄλλας τὰς ὁποίας δὲν γνωρίζεις. Ἐκλεῖψα τὸν Ἀνατόλ Φρανς, τὸν Φλωμπέρ καὶ ἄλλους πολλοὺς. Ἄν ἐχῃ καιρὸν εἶμπορὸν νὰ τοῦ ἐξομολογηθῶ μερικὰς λωποδυσίας καμμίαν ἡμέραν. Ἀρκοῦμαι νὰ τοῦ δώσω μερικὰ δείγματα. Παραδείγματός χάριν ἓνα χρυσὸ κόσμημα: «Ἡ σελήνη ἀνέτελλε ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ», ἓνα ἄλλο «Ὁ ἥλιος ἔδινε μέσα εἰς τὰ κήματα» καὶ πολλὰ παρόμοια εἶνε κλεμμένα ἀπὸ διαφόρους τοὺς ὁποίους δὲν ἐνθυμοῦμαι τώρα.

ὑπάρχουν ὅμως λωποδυσίαι καὶ σοβαρῶν ἀντικειμένων. Ὁ ἀστυνόμος σου λέγει ὅτι μέσα εἰς τὰ «Νοσήματα τῆς Προσωπικότητος» ἐκτὸς τῶν ἄλλων λωποδυσιῶν τὰς ὁποίας ἀναφέρω ὁ ἴδιος—ἔχω τὴν μανίαν βλέπετε νὰ ἐξομολογηθῶ ὁ ἴδιος τὰς λωποδυσίας μου—ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι τὰς ὁποίας δὲν ἀναφέρω. Καὶ μνημονεύει ὁ ἀστυνόμος σου μερικὰ ὀνόματα ὅπως τοῦ Binet, τοῦ Paulhan καὶ τοῦ Richet. Ἄλλ' εἶνε τὸσον πτωχὸν καὶ τὸσον τιποτένιο τὸ ἐπιπλὸ μου αὐτὸ, ὥστε σὲ βεβαιώνω ὅτι δὲν ἀξίζε τὸν κόπον νὰ γδύσω τόσα καταστήματα διὰ νὰ τὸ κατασκευάσω. Μοῦ ἔφθανε ὁ Ριμπὼ, διὰ τὸ

πτωχόν αὐτὸ κατασκευάσμα τῆς βροφικῆς μου ἐπιστημονικῆς ἡλικίας, τὸ ὁποῖον πρὸ πολλοῦ ἐπέταξα εἰς τὰ σκουπίδια. Ἄν μέσα εἰς αὐτὸ ὁ ἀστυνόμος σου βρῆσκει μέρη, ἐκ τῆς τῶν ἀνικόντων εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ Ριμπώ, τὰ ὁποῖα εἶχον τέτοια δύναμι καὶ ἰξία ἐπιστημονικῆς πηρατηρίσεως ποῦ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ με θανατίσῃ γιὰ σοφίαν καὶ νάναφωήν: «Τί τιμὴ γιὰ Ἑλλᾶνα ἐπιστήμονα νὰ γράφῃ τόσο δυνατὰ πρῶγματα!» ἀυποῖμε πῶς δὲν εἴμπορὼ νὰ συμφωνήσω μαζί του. Ὅπως δὲν εἴμπορὼ νὰ συμφωνήσω μαζί του. Ὅπως δὲν εἴμπορὼ νὰ συμφωνήσω μαζί του. Ὅπως δὲν εἴμπορὼ νὰ συμφωνήσω μαζί του. Ὅπως δὲν εἴμπορὼ νὰ συμφωνήσω μαζί του.

γῶν ἐτῶν. Δῶσε μου τὸ λόγο σου ὅτι δὲν θὰ πῆς τίποτε εἰς κανένα, πρὶ πάντων εἰς τὸν ἀστυνόμον σου.
 Καὶ τώρα, με ἔλαβράν συνειδήσιν, ἀναπαύομενος εἰς τὰ ἰσόγεια τῆς ἀστυνίας σου, κατόπιν μακροῦ καὶ ἐνδύου λωποδυτικοῦ σταδίου, περιμένω ἀνυπομόνω δλους τοὺς ἄλλους λωποδυτάς, ποῦ θὰ μοῦ στειλήσῃ. Στείλέ μου ὅσον εἴμπορεῖς περισσοτέρους. Μέσα εἰς τὴν φυλακὴν ἔχει κανεὶς ἀνάγκη ἀπὸ συντροφιά. Μὴν ἀπομονώσῃς τὸν ἀγαπῆτόν μου Ἐπισκοπόπουλον καὶ τὸν φίλιό μου Πορφύραν. Συνδέομαι με τὸσον φιλιαν καὶ πρὸς τοὺς δύο, ὥστε δὲν θὰ εἴμποροῦσα νὰ ζήσω χωρὶς αὐτοὺς εἰς τὸ ἴγρον αὐτὸ δεσποτικόσιον.
 Ἐκ τῶν φυλακῶν τῶν βαρυντικῶν τοῦ «Νουμά»
 19 Μαΐου 1903
 Συγχωρεῖτε με καὶ ὁ θεὸς συγχωρέσει σας
 Ὁ δυστυχὴς σας φίλος
ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ
ΣΤΕΦΑΝΩΤΕΟΝ
 Ἐν μέτρῳ δημηγύρεως σοφῶν καὶ ἡγελοῦν, Πεζῶν, λογιῶν, ποιητῶν, τῶν πλείστων πειναλιῶν, Καὶ τελωνῶν καὶ νομικῶν καὶ δὲ καὶ γραμματικῶν, Ἀπὸ τῆς ἑδρας μειδιῶν με ἕμπα σμερδαλίον, Τὰδ' ἔδειξεν ὁ Νεοκλῆς:
 — Φίλε, ἦτο μοιραῖόν!
 Ἐγὼ, ὅστις τοὶ ἐνοχλεῖ εἰς λεύκωμα ὄραϊον Τῶν νεαρῶν μου τῶν ἐτῶν ἔπος ὀβελιστέον:
 «Ἀλθιμόνει, Τιμολεῶν,
 «Διότι ὅστις λησμονεῖ δὲν ἐνθυμεῖται πλίον—
 Δίδων σοι δάφνην, ἀπαρχὴν ἐθνικῶν τροπαίων,
 Ὡς περ φραγγέλιον ὤμων τῶν μάλκ πατακίων
 Ξενονικῶν καὶ μαλλιαρῶν, ἐκρύλων καὶ χυδαίων,
 Νὰ σοὶ προτεῖπω παρῶδων τὸ ρῆμα μου τ' ἀρχαῖον:
 «Τούτο τὸ χλιδὸρρυμον ἔπαρε, Τιμολεῶν,
 «Διότι, ἐν δὲν τὸ δεχθῆς, δὲν θὰ τὸ λίθης πλίον».
ΧΑΜΑΙΔΕΩΝ
ΕΝΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑ
 Φίλτατε Νουμά,
 Πολὺ σωστά μιλεῖ ὁ Βάγγος στὴν «Ἐστία». Μοῦ φαίνεται ὅμως, ὅτι μεταξὺ τῶν δύο ἀντιθέτων μεθόδων—ἀπλοποίησις τῆς καθαρεύουσας καὶ συγκεκρισμός τῆς δημοτικῆς με στοιχεῖα τῆς καθαρεύουσας—ὑπάρχει οὐσιαστικὴ διαφορά, καὶ κατὰ τὴ γνῶμη μου, μόνο ἡ δευτέρα θὰ λύσῃ τὸ ζήτημα, διότι μόνο ἡ δημοτικὴ ἔχει σύστημα καὶ πρόπει

ἀπὸ σύστημα ν' ἀναχωρήσουμε γιὰ νὰ φθάσουμε σὲ ἀποτέλεσμα, ἀλλοιῶς θὰ εἴμαστε πάντα πελαγωγέντοι, ὅπως εἴμαστε τώρα.
 Ὅτι τοὺς ριζοπάστες δημοτικιστὰς «τοὺς βάζει στὴ θέσι τους» ὁ κ. Κρ., δὲν εἶναι ἡ κυριολογία, ἀφοῦ δὲν συμβουλεύει νὰ στήσουμε ἀνδριάντα τοῦ Ψυχάρη. Ἴσως τὸν ἀνδριάντα ζητεῖ «νὰ βάλῃ στὴ θέσι του». Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι τὴ γλῶσσα τοῦ Ψυχάρη τὴν βρῆσκει τελείως δημοτικὴ καὶ τοῦ δίνει ἀπολύτως δίκαιο ὑπὸ ἔποψιν ἐπιστημονικῆ, ἀλλὰ τὴν θέλει λίγο πιὸ ἐλαστικὴ στὴν παραδοχὴ στοιχείων τῆς καθαρεύουσας. Ἐπίσης τὴ μετάφρασιν τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Παύλου τὴ βρῆσκει πῶς ἔχει μεγαλειότητα ἀπὸ ὅλες τῆς ἄλλες ὑπὸ ἔποψιν φιλολογικῆ.
 Κι' ἓνα ἄλλο. Δὲ μοῦ φαίνεται δὲ καὶ τόσο ἀπίστευτο τὸ ἀνέκδοτο γιὰ τὸν νάπτη. Μήπως δὲν ξέρουμε ὅλοι μας ὅμοια γεννήματα τῆς καθαρεύουσας μὲ μὲς δέρνει, ὅπως ἐτοῦτο π. χ. τὰ ψάφια εἶναι πτηνὰ (φτηνὰ); Καὶ ἂν ἐκεῖνη ἡ κυρία ἔκαμε διάκρισιν βαθμοῦ ἀπ' τὸ νάπτη στὸ νάπτη, ποῖος μὰς λείει πῶς καὶ ἄλλη κυρία ποῦ εἶπε τὰ πτηνὰ, δὲν ἔκαμε κάπια διάκρισιν φτηνίας ἀπὸ τὰ πτηνὰ στὰ φτηνὰ καὶ δὲν ὑπέθετε στὸ βάθος τῆς καρδιᾶς τῆς, ὅτι τὰ φτηνὰ—σὺν χυδαῖα ποῦ εἶναι—θὰ εἶναι καὶ λιγὰκι φτηνότερα ἀπὸ τὰ πτηνὰ;
 Ὅπως κι' ἂν εἶναι καὶ γιὰ νὰ μιλήσουμε σοβαρῶς, δὲ μὰς ἐπιτρέπεται, νομίζω, νὰ ἐκφράζουμε δυσπιστία στὰ λόγια τοῦ κ. Κρουμβάχερ, ἔττω καὶ ἂν εἶναι διήγησιν ἀπὸ δεύτερο χέρι, προκειμένου γιὰ ἓνα πρῶγμα δὲν εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατο. Τώρα ἄλλο ζήτημα ἂν ἔπρεπε στὸ βιβλίον τοῦ κ. Κρουμβάχερ νὰ ἀναφέρῃ αὐτὴν τὴ σπάνια περίπτωσιν, ἢ ἔποια βέβαια, ὁμολογῶ καὶ ἐγὼ, δὲν εἶναι κατάλληλη γιὰ δεῖγμα χαρακτηριστικὸ τῆς καταστάσεώς μας. Ἀλλὰ αὐτὸ τὸ λαθάκι τοῦ σοφοῦ καθηγητῆ ἔπρεπε ὁ Βάγγος νὰ τὸ ἀφήσῃ νὰ πνιγῇ μεσ' στὸν ὠκεανὸ τῆς ἀγάπης ποῦ περιέχει τὸ βιβλίον τοῦ κ. Κρουμβάχερ τὸ νὰ ζητοῦμε δὲ καὶ «καλλίτερην μεταχείρισιν» ἀπὸ ἓναν ἄνθρωπο, τοῦ ὁποῖου ὁ ἀγνὸς φιλελληνισμὸς συναρπάζει τὸν ἀναγνώστη ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος τῆς ὁμιλίας του, πολὺ φοβούμεναι μὰ τὴν ἀλήθειαν μήπως εἶναι σωστὴ ἀχριστία.
 Διός σας
ΣΤ. Α. ΣΤΑΜΑΤΙΑΔΗΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ 3

Τ' ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΜΑΣ

Ἐχει γράψῃ ὁ κ. Ἀντωνος ἐκτὸς ἀπὸ ἄλλα πολὺμορφα ἔργα καὶ τὴν κωμῶδιον «Ἡ Νίκη τοῦ Λεωνίδα». Ὁταν πρωτοπαραστάθηκε, ἡ ἐπιτυχία τῆς σημειώθηκε ὡς γηγενός. Τὴν βρῆκαν ὅλοι πολλὴ ἐξυπνὴ τὴν ὑπόθεσιν καὶ στὴν ἐκτέλεσιν καὶ ὁ κοσμάκης τὴ χειροκρότησε. Μὰ τὰ χειροκροτήματα αὐτὰ μ' ὄλο του τὸ δίκιο μπορεῖ νὰ τὴ ζητήσῃ, ἀλλ' ἦταν δυνατὸ ν' ἐσχωθῆ ἀπὸ τὸν τάφο του, ὁ μακρὸς τῆς ὁ Πῶλ-δὲ-Κώκ. Ἴσως νὰ φανῆ παράξενον τοῦτο. Καὶ ὅμως ἕνα διδάσκει κανεὶς τὸ «Σταμψωνάκη τὸ Χουτροκέφαλον», ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ ἀστειὰ μυθιστορηματὰ του, θὰ βρῆ μίση σὲ μερικὰ κεφάλαιά του, ὅλη τὴν ὑπόθεσιν καὶ ὅλα τὰ πρόσωπα τῆς «Νίκης τοῦ Λεωνίδα». Εἶνε ἐκεῖ καὶ ὁ ἐξ Ἀμερικῆς θεὸς καὶ τ' ἀνήλικα του καὶ τὰ κωμῶματα τοῦ θεοῦ, ὅτι ἦρθε φτωχὸς γιὰ νὰ δοκιμάσῃ τὰ νήφια του τὴν ὑπόδοξιν ὅτι τοῦ κύνουν, καὶ τὸ φνιέρωμα στὸ τέλος ὅτι ἔφθεν Ἀμερικανικὰ δολλάρια καὶ ὅλα τὰ ἔξυπνα μὰ καὶ χοντροκομμένα ἐπεισόδια. Στὸ τέλος τοῦ

δεκάτου ἐνάτου αἰῶνα νὰ ἐμπνέονται δραματογράφοι καὶ κωμωδιογράφοι ἀπὸ τὸ Ρισμπούργ καὶ τὸν Πῶλ-δὲ-Κώκ! Νοιώθω, μὰ τὴν ἀλήθειαν, μεγάλη ἀηδία νὰ κάθουμαι νὰ γράφω τέτοια πρῶματα μὰ ἔλα ποῦ εἶνε ἀνάγκη νὰ τὰ ποῦμε ὅλα γιὰ νὰ δεχθῆ καλλίτερα τὸ σύστημα τῆς ἐργασίας τῶν κυρίων αὐτῶν;
 Στὴν ἴδια γραμμῇ με τοὺς παραπάνω μπαίνει καὶ κ. Πολ. Δημητρακόπουλος Πολυγράφος λόγιος ποιητῆς, διηγηματογράφος, μυθιστοριογράφος, δραματικὸς συγγραφέας, φιλόσοφος. Στεφανώθηκε πολλὰς φορές στὸ Λαζαρέτο διαγωνισμὸς καὶ αὐτὸ εἶνε ἀρκετὸ, νομίζω, γιὰ νὰ δεῖξῃ τὴν ἀξία του. Ὁ ἄνθρωπος δὲν βρῆκεν ἀσχημὸν νάχη βοήθους καὶ ἔκτους συγγραφεῖς σ' ὅτι κι' ἂν ἔγραψε. Γι' αὐτὸν μπορεῖ νὰ πῆ κανένας ὅτι τὰ ἔργα του ἐγραφέακε τῆ σ υ ν ε ρ γ α σ ἱ α π ο λ λ ῶ ν ξ ε ῶ ν λ ο γ ῖ ω ν Διαβάστε τὰ Ἀπομνημονεύματα Ἀξιωματικοῦ καὶ θὰ δῆτε πόσος Οὐγκὼ βρῆσκαται ἐκεῖ μέσα! σὲ κάθε σελίδῃ σχεδὸν θὰ σὰς χαιρετῆ καὶ μὴ φράσῃ του, μὴ σκέψη του, σὺν πλῆθι γνῶριμά σας. Τὸ ἴδιο καὶ στὰ δράματὰ του. Ἐγὼ πρῶτορον στὴ μνήμη μου τὸ «Γελωτοποιὸ τοῦ Βασιλέως». Ὁ κωμῶδης αὐτὸς γελωτοποιὸς—ἀνοστος, φιλόσοφος, χωρτατζῆς σὲ πολλὰς μεριές—εἶνε ἀδελφὸς τοῦ Τριβουλέτου, τοῦ κυριώτερου πρόσωπου τοῦ δράματος τοῦ Οὐγκὼ α' Ὁ Βασιλεὺς διακεδᾶζει» καὶ πρωτοεξιδερφὸς τοῦ γελωτοποιοῦ τοῦ «Βασιλεῖα Λήρ». τῆς περιφημῆς τραγωδίας τοῦ Σαίξπηρ. Σὲ κάθε ὁμιλίᾳ τοῦ Ἑλλῆνα γελω-

ποιοῦ βρῆτε τὰ λόγια καὶ τὴν σκέψιν τῶν Ἀγγλο γάλλων συνδίδων του καὶ τὴν ψυχὴν τοὺς ἀκόμη τὴν ἴδια. Δὲ χρειάζεται πολὺς κόπος γιὰ νὰ τὸ καταλάβῃ κανένας αὐτὸ φτάνει μόνο νὰ προσέξῃ λίγο. Ὅσο γιὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ δράματος δὲν ξεφεύγει καὶ πολλὴ ἡ Ἑλληνικὴ ἀπὸ τῆ Γαλλικῆ. Καὶ ἡ ἐκτέλεσιν σχεδὸν ἡ ἴδια εἶνε.
 Ἐγραψε καὶ κωμῶδιον ὁ κ. Δημητρακόπουλος, ποῦ τὴν λέει «Ἀπὸ τῆ Γῆ στὸν Οὐρανὸν», ἕμμετρὴ καὶ με κλασικὸν ὕφος. Καὶ βέβαιον δὲ μπορούσε νὰ γράφτανε ἀλλοιῶς, ἀφοῦ συνεργάτης σ' αὐτὴν εἶνε ὁ Μολιῆρος. Ὁ ἀθάνατος Ἀμφιτρώων τοῦ μεγαλειότερου κωμωδιογράφου τῶν αἰῶνων ὑστερὰ ἀπὸ τὸν Ἀριστοφάνη, φεροσε πάλιν Ἑλληνικὰ ροῦχα, ὅπως στὴν ἀρχαιότητα, καὶ ἦρθε νὰ μὰς πῆ πῶς ἐπολιτιγραφέαθηκε Ἑλληνας, γιὰ χιτῆρι τοῦ κ. Δημητρακοπούλου, ποῦ ἐκόπιεσε τόσο νὰ τὸν πάρῃ ἀπὸ τὸ Μολιῆρο.
 Γιὰ τὴ «Διδῶν» τοῦ ἴδιου συγγραφέα κῆπου ἐγράφηκε ὅτι εἶνε κλεμμένη ἀπὸ τὸ Ἰταλικόν. Αὐτὸ δὲ μπορεῖ νὰ τὸ βεβαιώσῃ κανένας, προτοῦ ἀποδείξῃ φανερὰ ποῖα εἶνε ἡ Ἰταλικὴ «Διδῶν» καὶ ποῖος τὴν ἔγραψε. Νὰ λέμε μόνο καὶ χωρὶς ν' ἀποδείξουμε, δὲν εἶνε σωτὸ ὅτε καὶ τίμιο.
 Θέλησεν ὁκῶμ ὁ κ. Δημητρακόπουλος νὰ φιλοσοφήσῃ με καθαρὰ φιλοσοφικὰ καὶ ἔγραψε τὰς «Δύο Διαθήκας», ὅπου μ' αἰετὸς πετεινὸς του. Τὸ πρῶγμα κίνει πολλὴν ἐντύπωσιν γιὰ τὴν πρωτοτυπία του καὶ ἐκτιμᾶται καὶ ἐν-

